

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martina Pořistková

**Nesrovnalosti v rámci Operačního programu Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lucie Dušková

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2013-2016

BACHELOR THESIS

Martina Pořistková

**Irregularities of the Operational Program Education for
Competitiveness**

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Lucie Dušková

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 9. 3. 2016

Martina Poříštková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Lucii Duškové za cenné rady a připomínky v průběhu zpracování bakalářské práce, a také za trpělivost.

Anotace

Tato bakalářská práce je zaměřena na nesrovnalosti v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jejich analýzu a způsoby řešení. Práce je rozdělena do tří hlavních částí. V první části je popsán hlavní cíl regionální politiky Evropské unie a jsou zde stručně charakterizovány strukturální a investiční fondy. Dále je zde podrobněji rozebrán Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jeho zaměření, finanční alokaci, cíl, prioritní osy a jednotlivé oblasti podpory. Druhá část je zaměřena na vymezení nejčastějších nesrovnalostí v rámci čerpání dotací a způsoby jejich řešení. Poslední část je zaměřena na celkové zhodnocení operačního programu z pohledu nesrovnalostí.

Klíčová slova

investiční fondy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, nesrovnalosti, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, porušení rozpočtové kázně, programovací období 2007 - 2013, regionální politika, strukturální fondy

Annotation

This bachelor thesis is focused on irregularities of the Operational Program Education for Competitiveness, their analysis and methods ways of solution. The work is divided into three parts. The first part outlines the main goal of regional policy of the European Union and provides a brief characterization of structural and investment funds. Furthermore, the Operational Program Education for Competitiveness is described in detail in this section, along with its focus, financial allocation, goal, fractions and specific areas of support. The second part is focused on the definition of the most common irregularities in the employment of the funds and on ways to solve them. The last section concentrates on the overall evaluation of the operational program from the perspective of irregularities.

Keywords

breach of budgetary discipline, investment funds, Ministry of Education, Youth and Sport, Operational Program Education for Competitiveness, programming period 2007 - 2013, regional policy, structural funds

Obsah

ÚVOD	8
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EU	10
1.1 Strukturální a investiční fondy evropské unie	11
2 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007 – 2013 V ČESKÉ REPUBLICE	14
3 OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST	17
3.1 Prioritní osa 1 – Počáteční vzdělávání	18
3.2 Prioritní osa 2 – Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj.....	21
3.3 Prioritní osa 3 – Další vzdělávání	24
3.4 Prioritní osa 4 – Systémový rámec celoživotního učení	26
3.5 Prioritní osa 5 – Technická pomoc	27
3.6 Projekty OP VK.....	29
4 NEJČASTĚJŠÍ NESROVNALOSTI V OP VK	34
4.1 Mylné platby.....	38
4.2 Nezpůsobilé výdaje	39
4.2.1 Nezpůsobilé výdaje ve veřejných zakázkách.....	42
4.2.2 Překročení mzdových výdajů a jednotkových sazeb za mzdy	46
4.2.3 Nezpůsobilé výdaje při vykazování cestovních náhrad	46
4.3 Ostatní porušení rozpočtové kázně.....	47
5 POSTUP PŘI ŘEŠENÍ NESROVNALOSTÍ	49
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	57
SEZNAM ZKRATEK	59
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	61

ÚVOD

Vstupem České republiky do Evropské unie dne 1. 5. 2004 vznikla nejenom povinnost přispívat určitou část finančních prostředků do rozpočtu EU, ale také zároveň možnost čerpat prostředky prostřednictvím operačních programů v rámci programových období. Cílem tohoto čerpání je dosáhnout sociálních, ekonomických, politických a ekologických cílů tak, aby došlo ke snížení rozdílů jednotlivých regionů v EU a mohla být v budoucnu zavedena jednotná měnová unie. Vzhledem k tomu, že Česká republika nepatří mezi nejbohatší země, byla ihned po vstupu do EU zařazena do programového období 2000 - 2006 a následně mohla čerpat i prostředky v letech 2007 - 2013.

Tato bakalářská práce bude zaměřena pouze na programové období 2007 - 2013, především na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Tento program vznikl z důvodu, že v České republice resp. v Evropské unii neustále rostou nároky na znalosti a dovednosti každého jedince a tím je společnost nucena se vzdělávat po celý život. Globálním cílem OP VK byl tedy rozvoj vzdělanosti společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR. Při realizaci projektů však docházelo k velkému počtu nesrovnalostí, které ohrožily nejenom samotné cíle jednotlivých projektů, ale také i globální cíl celého programu. Z tohoto důvodu muselo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jakožto poskytovatel dotace nastavit postup, jak bude jednotlivé nesrovnalosti řešit. V současné době se MŠMT potýká s několika tisíci nevyřešených nesrovnalostí a každým dnem jejich počet neustále narůstá, protože finanční prostředky bylo možné čerpat až do 31. 12. 2015 a stále probíhá jejich kontrola.

Tato práce bude rozdělena na tři hlavní části. V první části bude pomocí deskriptivní metody popsán cíl regionální politiky EU, tzn., proč jsou finanční prostředky poskytovány členských státům. Budou zde popsány strukturální a investiční fondy, díky kterým byly rozděleny finanční prostředky mezi členské státy spolu s uvedením jednotlivých programů, které byly realizovány v ČR v období 2007 - 2013 a byly z nich financovány. Dále bude popsáno programové období 2007 - 2013 v České republice a to kolik bylo ČR přiděleno finančních prostředků a stručnou charakteristiku tří hlavních cílů spolu s uvedením všech operačních programů, které byly realizovány v ČR. Další kapitola bude zaměřena na samotný Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a jeho rozdělení na jednotlivé prioritní osy. Dále zde budou

popsány jednotlivé kroky, které bylo nutné provést, aby mohl subjekt zažádat o dotaci a čerpat prostředky z OP VK. Ve druhé části bude definováno, co znamená nesrovnalost a pomocí analýzy budou identifikovány tři skupiny nejčastějších nesrovnalostí v OP VK. Následující kapitola bude zaměřena na popis způsobu řešení vzniklých nesrovnalostí v rámci projektů OP VK od jejich zjištění, odeslání k prošetření na finanční úřady až po jejich uzavření. V poslední části dojde k celkovému zhodnocení operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z pohledu nesrovnalostí a pomocí statistické metody a metody syntézy bude zhodnocena úspěšnost při jejich řešení.

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EU

Regionální politika je jedna z nejdůležitějších činností, kterou Evropská unie vytváří. Po zemědělské politice je to druhá nejvýznamnější výdajová kategorie s celkovým rozpočtem kolem 35 % rozpočtu Evropské unie. Mezi hlavní důvody, proč byla vůbec založena regionální politika, patří bezesporu rozvoj sociálních, ekonomických, politických a ekologických cílů. Především však šlo o to, aby došlo ke snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů, neboť díky jejich nerovnosti, docházelo k ovlivňování výkonnosti ekonomiky a také, aby mohla v budoucnu fungovat mezi všemi členskými státy jednotná měnová unie. V rámci regionální politiky však nemají prospěch jen chudší oblasti. Díky rozvoji ekonomiky dochází, v těchto regionech, ke vzniku nových trhů pro výrobky z bohatých oblastí a tím roste i poptávka po jejich technologiích a know-how.¹

Princip politiky hospodářské a sociální soudržnosti uvnitř Evropské unie spočívá v solidaritě, kdy bohatší členské státy přispívají chudším státům a regionům z toho důvodu, aby došlo ke zvýšení kvality života obyvatel v celé Evropské unii. Evropská unie realizuje tuto politiku v rámci programovacích období trvajících vždy sedm let. Členské země vypracovávají nové programové dokumenty, ve kterých jsou specifikované nové cíle a priority, jež se tyto země snaží v daném období dosáhnout a samozřejmě je zde i stanoven rozpočet.²

Vzhledem k tomu, že Česká republika nepatří mezi bohaté členské státy, mohla čerpat finanční prostředky z evropských fondů v rámci dvou programových období a to v letech 2000 – 2006 (respektive 2004 – 2006 z důvodu vstupu České republiky do Evropské unie až v roce 2004), kdy se v ČR realizovalo 16 operačních programů s celkovým rozpočtem 80 miliard Kč³ a v letech 2007 – 2013, kdy se v ČR realizovalo 26 operačních programů s celkovým rozpočtem zhruba 753 miliard Kč.⁴ V současné době

---

¹ MAREK, D. a KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal. 2009. s. 17 - 18. ISBN 978-80-87029-56-5.

² PŘICHYSTAL, A. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU, aneb, Jak uvařit dobrý projekt*. 1. vyd. Nymburk: Vega-L, 2008, s. 10 - 12. ISBN 978-80-86757-94-0.

³ *Programy 2004 - 2006* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006>

⁴ *Programové období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

čerpá ČR, v rámci programového období 2014 – 2020, prostředky ve výši zhruba 648 miliard Kč.⁵

1.1 Strukturální a investiční fondy evropské unie

Prostřednictvím fondů Evropské unie se rozdělují mezi členské státy finanční prostředky, které slouží k naplňování stanovených cílů v rámci programových období respektive jednotlivých operačních programů, tzn., slouží ke snižování rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů.⁶ Mezi strukturální a investiční fondy řadíme Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský námořní a rybářský fond, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Fond soudržnosti.

Evropský sociální fond (ESF) podporuje zejména rovné příležitosti pro všechny bez rozdílů při vstupu na trh práce, sociální začleňování, pomoc pro znevýhodněné jedince či zdravotně postižené, etnické menšiny při vstupu na trh práce, celoživotní vzdělávání nebo odstranění všech forem diskriminace na trhu práce.⁷ Byl vytvořen jako jeden z prvních a to v roce 1957.⁸ Ministerstvo práce a sociálních věcí zodpovídá za řízení pomoci z ESF v České republice. Mezi operační programy, které byly financovány prostřednictvím ESF v České republice v programovém období 2004 – 2006, patří OP Rozvoj lidských zdrojů, Jednotný programový dokument pro Cíl 3, Program Iniciativy Společenství a Společný regionální operační program; v letech 2007 – 2013 to pak byl OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Praha – Adaptabilita.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) je, co se objemu peněz týče, největším fondem Evropské unie. ERDF financuje a podporuje trvalou udržitelnost pracovních příležitostí, vytváření nových pracovních míst, výzkum, technologický vývoj,

---

⁵ *Fondy EU 2014 - 2020* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

⁶ VILAMOŤ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. 1. vyd.. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2005. s. 14. ISBN 80-247-1194X.

⁷ PAVLÁK, Miroslav. *Lidské zdroje a fondy EU: Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s. 2006. s. 28. ISBN 80-7357-139-0.

⁸ BOHÁČKOVÁ, I. a HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 11. ISBN 978-80-7400-111-6.

vytváření infrastruktury pro rozvoj zaměstnanosti, ochranu životního prostředí, rovné příležitosti žen a mužů v rámci zaměstnanosti, investice do kultury a cestovního ruchu, mezinárodní spolupráci, rozvoj malých a středních podniků nebo zavádění elektronické veřejné správy.⁹ V programovém období 2007 – 2013 byl z ERDF financován v ČR Regionální operační program Severozápad, Moravskoslezsko, Jihovýchod, Severovýchod, Střední Morava, Jihozápad, Střední Čechy, OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc, OP Praha – Konkurenceschopnost, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, ČR – Polsko, ČR – Rakousko, ČR – Sasko, ČR – Slovensko, OP Mezuregionální spolupráce a OP Nadnárodní spolupráce.

Fond soudržnosti (FS) patří mezi investiční fondy a byl ustaven Maastrichtskou smlouvou v roce 1993. Pomocí tohoto fondu je financována dopravní infrastruktura, především v rámci transevropské dopravní sítě, zlepšování a ochrana životního prostředí, podpora obnovitelných zdrojů energie nebo ochrana lidského zdraví. Mezi kritéria, která musí splňovat všechny členské státy, aby mohli čerpat z fondu soudržnosti, patří hrubý národní produkt na 1 obyvatele nižší než 90% průměru Evropské unie a splněné podmínky hospodářské konvergence. Fond financuje projekty nejen investičního charakteru, ale i neinvestičního charakteru, jako jsou například srovnávací studie.¹⁰ Fondem soudržnosti byly spolufinancovány v programovém období 2007 – 2013 v České republice OP Doprava a OP Životní prostředí.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD), jak už jeho název napovídá, funguje zejména jako finanční nástroj pro podporu rozvoje venkovských oblastí. Slouží ke zlepšení životního prostředí a kvality života na venkově, zvýšení konkurenceschopnosti lesnictví a zemědělství nebo rozšíření venkovského hospodářství. V České republice jsou jeho prostřednictvím hrazeny projekty spadající do tzv. Programu rozvoje venkova. Ministerstvo zemědělství ČR je řídicím orgánem, který zodpovídá za řízení pomoci z EAFRD v České republice v období 2007 - 2013.¹¹

---

⁹ MAREK, D. a KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal. 2009. s. 28 - 29. ISBN 978-80-87029-56-5.

¹⁰ Tamtéž s. 29 - 30. ISBN 978-80-87029-56-5.

¹¹ *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* [online]. [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-%28EAFRD>

Evropský námořní a rybářský fond (EMFF) podporuje ochranu a zvyšování konkurenceschopnosti životního prostředí, modernizaci zpracovatelského průmyslu, mořský a vnitrozemský rybolov, zvyšování kvality chovu ryb, měkkýšů, korýšů, jiných vodních živočichů, zlepšování kvality života v pobřežních oblastech a z toho vyplývající nová pracovní místa, technologickou modernizaci lodí, pěstování vodních rostlin, zpracování produktů rybolovu a jejich umístování na trh, vstup začínajících rybářů do odvětví akvakultury.¹² Řídícím orgánem, zodpovídající za řízení pomoci z fondu v ČR, je Ministerstvo zemědělství. Z EMFF byl v ČR financován OP Rybářství 2007 - 2013.

---

¹² *Informace o fondch EU* [online]. [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondch-EU>

2 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007 – 2013 V ČESKÉ REPUBLICĚ

V programovém období v letech 2007 – 2013 bylo na politiku soudržnosti pro Českou republiku vyčleněno 26,69 miliard EUR (zhruba 752,70 miliard Kč) více viz Tabulka 1. Tyto prostředky byly v tomto období použity k naplnění cílů Konvergence, Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti a Evropské územní spolupráce.¹³

Cíl Konvergence byl zaměřen na podporu sociálního a hospodářského rozvoje méně vyspělých regionů.¹⁴ V ČR pod něj spadaly všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hlavního města Prahy. V rámci tohoto cíle bylo realizováno osm tematických operačních programů s alokací 21,23 miliard EUR a sedm regionálních operačních programů s alokací 4,66 miliard EUR, celkem alokace ve výši 25,89 miliard EUR (zhruba 730 miliard Kč). Cíl Konvergence byl financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti.¹⁵

Mezi tematické operační programy patří:

- Operační program Doprava,
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost,
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace,
- Operační program Technická pomoc,
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost,
- Operační program Životní prostředí,
- Operační program Podnikání a inovace,
- Integrovaný operační program.

Mezi regionální operační programy (ROP) pro regiony soudržnosti (NUTS II) patří:

- ROP NUTS II Střední Čechy,

---

¹³ *Programové období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

¹⁴ TAUER, V. a kol. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádostí a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. s 15. ISBN 978-80-251-2649-3.

¹⁵ *Programové období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

- ROP NUTS II Střední Morava,
- ROP NUTS II Moravskoslezsko,
- ROP NUTS II Jihozápad,
- ROP NUTS II Severozápad,
- ROP NUTS II Severovýchod,
- ROP NUTS II Jihovýchod.¹⁶

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost byl zaměřen na podporu regionů, které nečerpaly z konvergence. U nás pod něj spadalo jen Hlavní město Praha se dvěma operačními programy s celkovou alokací 0,42 miliard EUR (zhruba 11,73 miliard Kč).¹⁷ Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost byl financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu.

Patří sem tyto programy:

- Operační program Praha Konkurenceschopnosti,
- Operační program Praha Adaptabilita.¹⁸

Cíl Evropská územní spolupráce byl zaměřen na podporu přeshraniční, meziregionální nadnárodní spolupráce. U nás pod něj spadaly všechny regiony a v rámci tohoto cíle bylo realizováno devět operačních programů s celkovou alokací 0,39 miliard EUR (zhruba 10,97 miliard Kč).¹⁹ Cíl Evropská územní spolupráce je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Jedná se o tyto operační programy:

- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko,
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko,
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko,
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko,
- Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko,

¹⁶ CHVOJKOVÁ, A. a KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, o.p.s. 2007. s. 17 - 70. ISBN 978-80-86684-43-7.

¹⁷ *Programové období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

¹⁸ CHVOJKOVÁ, A. a KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, o.p.s. 2007. s. 131 - 137. ISBN 978-80-86684-43-7.

¹⁹ *Programové období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

- Operační program Mezuregionální spolupráce (členské státy EU, Norsko a Švýcarsko),
- Operační program Nadnárodní spolupráce (Česká republika Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a část Ukrajiny),
- Síťový operační program ESPON 2013 (členské státy EU, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU),
- Síťový operační program INTERACT II (členské státy EU).²⁰

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v ČR v období 2007-2013

Cíl	V mld. EUR	V mld. Kč	V %
Konvergence	25,88	730	96,98
Reg. konkurenceschopnost a zaměstnanost	0,42	11,73	1,56
Evropská územní spolupráce	0,39	10,97	1,46
Celkem	26,69	752,70	100

Zdroj:²¹

²⁰ MAREK, D. a KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal. 2009. s. 51 - 56. ISBN 978-80-87029-56-5.

²¹ *Programové období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

3 OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST

Jedním z cílů Evropské unie je posílení konkurenceschopnosti všech členských států. S rostoucími nároky na znalosti, flexibilitu a dovednosti každého jedince je nucena evropská a tedy i česká společnost se vzdělávat po celý život. V současné době se Česká republika potýká nejenom s úbytkem české populace, ale i s jejím postupným stárnutím, kdy čím dál tím více lidí přibývá v důchodovém věku a je tedy nutné je nahradit na pracovním trhu. Česká republika si je vědoma, že pokud v budoucnosti nebude připravena reagovat na tuto situaci, mohlo by dojít k velkým problémům nejenom na trhu práce a konkurenceschopnosti ČR, ale bylo by ohroženo i tempo hospodářského růstu. Proto ČR považuje vzdělávání za jeden z hlavních klíčů budoucího ekonomického úspěchu.

S ohledem na výše uvedené, připravila Česká republika v programovém období 2007 – 2013 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, který byl schválen Evropskou komisí dne 12. října 2007. Tento program spadá mezi víceleté tematické operační programy a je realizován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Na operační program bylo vyčleněno celkem 2,15 miliard EUR, z toho 1,83 miliard EUR (85 %) je financováno z Evropského sociálního fondu a zbývajících 0,32 miliard EUR (15 %) je financováno ze státního rozpočtu ČR.²²

Globální cílem OP VK je rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.²³ Mezi specifické cíle, které slouží k naplnění globálního cíle, patří: v oblasti počátečního vzdělávání zvýšení uplatnění absolventů na trhu práce či zvyšování motivace k dalšímu vzdělávání; v oblasti terciárního vzdělávání propojení výzkumu a vývoje s terciárním vzděláváním či větší přizpůsobení a kreativita absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice; v oblasti dalšího vzdělávání přizpůsobení lidských zdrojů jako základního faktoru

---

²² *Co je OP VK?* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>

²³ Tamtéž

konkurenceschopnosti ekonomiky či udržitelný rozvoj České republiky díky podpoře dalšího vzdělávání; v oblasti celoživotního učení vytvoření kvalitního systému celoživotního učení pomocí výše uvedených oblastí vzdělávání. Poslední oblast slouží k podpoře řízení a realizace OP VK. Těchto pět oblastí vzdělávání představuje pět prioritních os, které byly dále rozčleněny do čtrnácti oblastí podpor. Oblast podpory je podúroveň prioritní osy, která podrobněji definuje aktivity a činnosti, na základě kterých MŠMT, jakožto poskytovatel dotace, přiděloval finanční prostředky.²⁴

3.1 Prioritní osa 1 – Počáteční vzdělávání²⁵

Cílem této osy byla podpora pro rozvoj a zlepšování počátečního vzdělávání. Při jeho realizaci byl kladen především důraz na rovné příležitosti pro všechny jedince, taktéž na tvorbu individuálních vzdělávacích plánů pro romské etnikum. Dále byla tato osa zaměřena na podporu prevence proti rasismu, xenofobie nebo multikulturní výchovy, vzdělávání potomků cizinců žijících v České republice, tvorba systému dalšího vzdělávání školských pracovníků či rozvoj kariérního poradenství.

Tato prioritní osa měla celkem pět oblastí podpor: 1.1. Zvyšování kvality vzdělávání; 1.2. Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami; 1.3. Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení; 1.4. Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách; 1.5. Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách.

Podpora je uskutečňována prostřednictvím individuálních projektů ostatních (IPO), a grantových projektů a je poskytována formou dotace, kdy míra spolufinancování z Evropského sociálního fondu je ve výši 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % je financováno ze státního rozpočtu České republiky.

Aktivity oblasti podpory jsou realizovány v souladu s časovým vymezením programového období 2007 – 2013 (resp. do 31. 12. 2015).

---

²⁴ BAJER P. a MATYÁŠ, J. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Eurospolečnosti. 2009. s. 11. 978-80-254-4017-9.

²⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost verze k 24. 9. 2014*. s. 14 - 61

V případě globálních grantů a IPO mohou být příjemci dotace školy a školská zařízení, vysoké školy, sdružení a asociace škol, instituce působící ve vzdělávání a kariérním poradenství, města, obce, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, oborová sdružení, hospodářská komora a nestátní neziskové organizace.

Oblast podpory 1.1 - Zvyšování kvality vzdělávání

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy si je vědomo, že v rámci kurikulární reformy školství je nutné zvýšit iniciativu škol, aby zdokonalily své způsoby učení. K naplnění tohoto cíle má dojít prostřednictvím nových vzdělávacích programů a jejich následné zavedení ve školách. Taktéž má být tento cíl podpořen změnou obsahu vyučování, tak aby došlo k individuálnímu rozvoji každého žáka a jejich osobnosti, který bude vést k vybudování základu pro celoživotní učení a pro budoucí uplatitelnost na pracovním trhu. Tato oblast podpory je dále zaměřena na rozvoj tvořivosti, využívání nejnovějších technologií ve vzdělávání, zvyšování jazykového vzdělávání, vyhledávání informací a jejich následná práce s nimi, rozvoj informačního prostředí ve školách prostřednictvím např. informačních center, zvýšení povědomí o multikultuře, zdravém životním stylu či evropské integraci. Při realizaci této oblasti podpory, by pak mělo dojít také ke zvýšení spolupráce mezi školami a dalšími vzdělávacími institucemi tak, aby si mezi sebou dokázaly předávat poznatky z realizace vzdělávacích programů. Mezi poslední podpořené oblasti pak patří kariérové poradenství a aktivity, které zabrání k předčasnému ukončení vzdělávání žáků.

Oblast podpory je cílená především na žáky škol a školských zařízení, kteří tvoří primární cílovou skupinu a dále je cílená na vedoucí pracovníky a pracovníky škol a školských zařízení, pracovníky České školní inspekce a na pracovníky institucí působících v oblasti vzdělávání dětí a mládeže.

Oblast podpory 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve druhé oblasti podpory dochází k zajištění stejných podmínek ke vzdělání pro všechny bez ohledu na druh postižení dětí a žáků nebo jiného znevýhodnění, ať už se jedná o pohlaví, náboženství, etnikum, státní příslušnost nebo sociální prostředí. Důležitým prvkem jsou pak činnosti, které umožňují individuální přístup k žákům, kteří

jsou znevýhodněny a tvorba individuálních vzdělávacích plánů včetně vytvoření vhodného prostředí ke vzdělávání. V České republice také žije velké procento romského etnika, proto je tato oblast podpory zaměřena také na prevenci proti xenofobii, rasismu a podpoře multikulturní výchovy. Na našem území se také nachází početná skupina cizinců a je důležité, aby se jejich dětem dostalo předškolní přípravy, proto také dochází k podpoře jazykové přípravy těchto dětí. Rovněž pak dochází v rámci této oblasti k podpoře poradenství a asistenčních služeb tak, aby došlo k vytvoření tzv. záchytné sítě, sloužící k tomu, aby pomohla žákům k návratu do vzdělávacího systému, po jeho předčasném opuštění. V neposlední řadě je podporována odborná příprava pedagogů z důvodu vzniku nových forem skupinových a samostatných prací žáků.

Cílové skupiny pro tuto oblast podpory jsou děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, děti, které opustily předčasně vzdělávací systém, žáci ZŠ a SŠ se speciálními vzdělávacími potřebami, rodiče dětí a žáků, mimořádně nadaní žáci, pracovníci a vedoucí pracovníci škol a školských zařízení a pracovníci a dobrovolníci institucí působících v oblasti vzdělávání dětí a mládeže.

Oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Mezi klíčové cíle třetí oblasti podpory patří v širším měřítku podpora pedagogických pracovníků a pracovníků škol a školských zařízení. Tito pracovníci jsou totiž odpovědní za úspěšnou změnu prostředí na svých školách tak, aby mohlo dojít k naplnění cílů jednotlivých oblastí podpor. Musí ovládat např. cizí jazyky, nejnovější technologie, zvládat problematiku uplatnění absolventů na pracovním trhu nebo problematiku kariérního poradenství, tak aby tyto znalosti a zkušenosti byly schopni předat svým žákům. Z tohoto důvodu je nutné vytvořit pro tyto pedagogy a pracovníky vhodné a motivující prostředí a podmínky pro jejich další vzdělávání. Důležitým úkolem je také další rozvoj škol a školských zařízení, proto je podporováno zvyšování manažerských kompetencí, především znalosti z oblasti managementu a personální, projektového a finančního řízení.

Cílová skupina je tvořena pouze z pracovníků a vedoucích/ řídicích pracovníků škol a školských zařízení.

Oblast podpory 1.4 - Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách

V rámci počátečního vzdělávání v České republice existují oblasti, které patří z dlouhodobého hlediska mezi nejslabší. Jedná se především o oblasti matematiky, komunikačních a informačních technologií, cizích jazyků, finanční vzdělanosti, čtenářské a informační vzdělanosti nebo přírodních věd. Z tohoto důvodu budou tyto oblasti podporovány, aby došlo k jejich rozvoji u žáků. Dále pak bude podpořen odborný a profesní rozvoj pedagogických pracovníků, aby byli schopni tyto nově nabyté zkušenosti následně rozvíjet u žáků.

Příjemcem této podpory mohou být pouze základní školy. Mezi cílové skupiny patří žáci základních škol a pedagogičtí pracovníci základní škol.

Oblast podpory 1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách

V rámci této oblasti dochází k podpoře stejných oblastí jako u oblasti podpory 1.4. Jediný rozdíl je v příjemci, kdy tuhle podporu mohou čerpat jen střední školy. Mezi cílové skupiny pak spadají pouze žáci středních škol a pedagogičtí pracovníci středních škol.

3.2 Prioritní osa 2 – Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj²⁶

Prioritní osa je zaměřena na rozvoj a modernizaci terciálního vzdělávání, včetně vyššího odborného vzdělávání, výzkumu a vývoje a partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem. Z důvodu neustále se zvyšujících požadavků na vzdělávání obyvatelstva, a také z důvodu, že studium je v dnešní době přístupné pro daleko větší počet lidí, než tomu tak bylo v minulosti, je nutné přizpůsobit vzdělávací systém tak, aby bylo možné vyhovět a přizpůsobit se předpokladům a schopnostem uchazečů o studium. Z toho plynou i daleko větší nároky na odbornou úroveň akademických, pedagogických pracovníků nebo pracovníků v oblasti výzkumu a vývoje. V České republice se v současnosti potýkáme s nedostatečně rozvinutým systémem především v oblasti vyšších odborných škol a bakalářského studia, které je přizpůsoben jen

---

²⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost verze k 24. 9. 2014.* s. 62 - 102.

na aktuální potřeby pracovního trhu. Stávající systém v mnoha oblastech neodráží požadavky zaměstnavatelů na absolventy, především technické a přírodovědné obory se potýkají neustále s nedostatečným počtem studentů. Dále některé regiony v České republice nedisponují s dostatečným počtem vysokoškolsky vzdělaných osob nebo naopak odchod těchto osob do jiných regionů. Cílem je tedy i vytvoření vhodných podmínek k dosažení požadovaného vzdělání v těchto regionech. Mezi další problém, který je nutný vyřešit, je řazeno nedostatečné partnerství mezi vzdělávacími institucemi terciálního systému, výzkumnými institucemi a veřejnou správou a soukromým sektorem. Z toho pramení nedostatečný přenos znalostí a výsledků výzkumu a vývoje směrem k jejich využití v praxi.

V prioritní ose 2 rozlišujeme čtyři oblasti podpory: 2.1 Vyšší odborné vzdělávání; 2.2 Vysokoškolské vzdělávání; 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji a 2.4 Partnerství a sítě.

Podpora je uskutečňována prostřednictvím individuálních projektů ostatních (IPo) a je poskytována formou dotace, kdy míra spolufinancování z Evropského sociálního fondu je ve výši 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % je financováno ze státního rozpočtu České republiky.

Aktivity oblasti podpory jsou realizovány v souladu s časovým vymezením programového období 2007 – 2013 (resp. do 31. 12. 2015).

Příjemci dotace mohou být vyšší odborné školy, školy a školská zařízení, sdružení vyšších odborných škol, kraje, obce, veřejná zdravotnická zařízení a přímo řízené organizace ústředních orgánů státní správy.

Oblast podpory 2.1 – Vyšší odborné vzdělávání

Tato oblast podpory je zaměřena na zlepšení vzdělávacích programů tak, aby došlo k většímu a lepšímu uplatnění absolventů vyšších odborných škol na pracovním trhu. Dalším záměrem je zatraktivnit oblast vzdělávání na vyšších odborných školách pro ty osoby, které dosáhly středoškolského vzdělání s maturitou a nepokračovaly ve studiu na vysoké škole, a motivovat je ke studiu. Cílem je tedy zvýšení počtu studentů na vyšších odborných školách, jež najdou lepší uplatnění na trhu práce.

Do cílové skupiny spadají studenti vyšších odborných škol, pedagogičtí pracovníci vyšších odborných škol, pracovníci vyšších odborných škol, zájemci o studium na vyšších odborných školách a pedagogičtí pracovníci základních a střední škol (v případě partnerství).

Oblast podpory 2.2 – Vysokoškolské vzdělávání

Hlavním cílem této oblasti je, aby vysoké školy nabízely studium těch oborů, díky nimž absolventi naleznou odpovídající uplatnění na pracovním trhu a budou přispívat k vytváření znalostní ekonomiky. Hlavně bakalářské obory by měly odrážet situaci na trhu práce a zajistit absolventům dlouhodobé zaměstnání. Nedílnou součástí této oblasti je i zvýšení kvality jednotlivých oborů na všech úrovních vysokoškolského studia. Absolventi magisterských a doktorských oborů by měly být připraveni na odborné pozice a pozice ve výzkumné a vývojové činnosti a zároveň by mělo dojít k zajištění odpovídající úrovně nejenom akademických, ale i ostatních pracovních na vysokých školách.

Příjemci dotace mohou být v této oblasti pouze vysoké školy. Do cílové skupiny se řadí především studenti VŠ, zájemci o studium na VŠ, akademičtí pracovníci, ostatní pracovníci VŠ, pedagogičtí pracovníci základních, střední a vyšších odborných škol.

Oblast podpory 2.3 – Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji

Cílem podpory je zlepšení podmínek pro pracovníky z oblasti výzkumu a vývoje nejenom na vysokých školách, ale i v ostatních organizacích zabývajících se výzkumem a vývojem. Mělo by dojít k tomu, aby zaměstnanci byli dostatečně motivováni, setrvali tak ve svém oboru a neopouštěli jej. Mezi další cíl pak je řazen rozvoj lidských zdrojů, díky kterému dojde k podpoře výzkumné a vývojové činnosti v rámci ostatní operačních programů. V neposlední řadě budou podpořeny podmínky, které umožní zapojení výzkumných a vývojových organizací do mezinárodních sítí, a tím dojde k celkovému zvýšení atraktivity České republiky v oblasti výzkumu a vývoje.

Příjemcem mohou být vysoké školy, veřejné a další výzkumné instituce. Oblast podpory je cílená hlavně na akademické a ostatní pracovníky VŠ, pracovníky výzkumných a vývojových institucí, studenty VŠ, zájemce o vědecko-výzkumnou práci a pedagogické pracovníky základních středních škol.

Oblast podpory 2.4 – Partnerství a síť

Oblast partnerství a sítě má za úkol vytvářet spolupráci a partnerství mezi vzdělávacími a výzkumnými organizacemi a veřejnou a soukromou sférou a dále na realizaci společných projektů. Nedílnou součástí je i propagace přírodovědných, technických, výzkumných a vývojových oborů. Jedním z nejdůležitějších úkolů je pak lepší propojenost požadavků na trhu práce s nabídkou vzdělávacích institucí pomocí společných aktivit a také přesun poznatků z výzkumu a vývoje do podnikatelských sfér.

Příjemci dotace jsou vyšší odborné školy, školy a školská zařízení, sdružení vyšších odborných škol, kraje, obce, veřejná zdravotnická zařízení a přímo řízené organizace ústředních orgánů státní správy, veřejné výzkumné instituce a další výzkumné instituce.

Cílovou skupinu tvoří studenti vyšších odborných škol, studenti vysokých škol, pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci vyšších odborných škol, akademičtí a ostatní

3.3 Prioritní osa 3 – Další vzdělávání²⁷

V dnešní době, kdy dochází k rychlým technologickým a jiným změnám, je kvalifikace, kterou jsme dosáhli v počátečním vzdělávání, nedostačující a je nutné si ji v rámci celoživotního vzdělávání zvyšovat. Bohužel účast České republiky na dalším vzdělávání je s porovnáním s EU, co do počtu osob, nízká. Valná většina tohoto vzdělávání je uskutečňována v rámci rekvalifikací pro nezaměstnané, což v konečném důsledku jen řeší vzniklý problém, nejde o prevenci před ztrátou práce.

V České republice je situace ohledně nabídek celoživotního vzdělávání velmi nepřehledná, neexistuje totiž žádný jednotný systém. Veškeré výstupy jsou zatím zjišťovány prostřednictvím jednotlivých organizací, které nabízejí vzdělávací programy a trh vzdělávání je tak vymezen pouze nabídkou, která je nedostačující a dlouhodobě neřeší potřeby státu.

---

²⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost verze k 24. 9. 2014.* s. 103 - 116.

Tvorba jednoho institucionálního rámce dalšího vzdělávání je jedním z hlavních cílů této prioritní osy. Mimo jiné je také důležité zapojit do poskytování dalšího vzdělávání i střední školy, vyšší odborné školy, vysoké školy ale i podpořit školy, které již poskytují vzdělávací programy pro dospělé v jednotlivých regionech.

V prioritní ose 3 jsou dvě oblasti podpory a to 3.1 Individuální další vzdělávání a 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání.

Podpora je uskutečňována prostřednictvím individuálních projektů ostatních (IPo), a grantových projektů a je poskytována formou dotace, kdy míra spolufinancování z Evropského sociálního fondu je ve výši 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % je financováno ze státního rozpočtu České republiky.

Oblast podpory 3.1 – Individuální další vzdělávání

V současné době se na trhu práce neustále zvyšují požadavky na kvalifikované pracovníky, tudíž je žádoucí, aby byl dobře využíván systém dalšího vzdělávání k získání a doplňování znalostí jednotlivců. Tato oblast tedy bude podporovat další vzdělávání jednotlivců, kteří chtějí zvýšit či rozšířit svůj stupeň kvalifikace. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zařadilo mezi problémové oblasti, které je nutné na národní úrovni podpořit, znalost cizích jazyků, znalost ICT techniky nebo nízkou úroveň podnikatelských dovedností s důrazem na propagaci individuálního vzdělávání.

Podpora je realizována prostřednictvím individuálních projektů ostatních nebo národních. Příjemci dotace jsou MŠMT, instituce a sdružení působících v oblasti dalšího vzdělávání, vysoké školy, hospodářská komora, nestátní neziskové organizace, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, asociace škol a sdružení, města, obce, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj. Cílovou skupinou jsou jednotlivci, občané s trvalým pobytem na území ČR.

Oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání

V současné době se Česká republika potýká s problémem nabídky dalšího vzdělávání na trhu, kdy současná situace krátkodobého zaměření neřeší dlouhodobé potřeby pracovního trhu ani uplatitelnost jednotlivců. Tuto situaci navíc podtrhuje i nepřizpůsobivost vzdělávacích programů, kdy není brán zřetel na individuální schopnosti a zkušenosti jednotlivců a také pomalý rozvoj dálkových forem studia.

Tato oblast tedy podporuje všechny aktivity, které vedou ke zvýšení kvality a rozsahu nabídky vzdělávacích programů a také aktivity, které napomohou k propojení počátečního a dalšího vzdělání.

Podpora je realizována prostřednictvím individuálních projektů národních a globálních grantů krajů České republiky.

V případě globálních grantů jsou příjemci vzdělávací instituce, vysoké školy, nestátní neziskové organizace, hospodářská komora, města a obce. V případě individuálních projektů národních je příjemcem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo životního prostředí.

Cílovou skupinou jsou lektori, pracovníci vzdělávacích organizací, účastníci dalšího vzdělávání a orgány veřejné správy působící v oblasti školství.

3.4 Prioritní osa 4 – Systémový rámec celoživotního učení²⁸

Prioritní osa 4 se dále dělí na dvě podosy 4a – Systémový rámec celoživotního učení pro cíl Konvergence a 4b – Systémový rámec celoživotního učení pro cíl Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Tato osa má za cíl vytvořit takové výstupy, které budou dohromady tvořit ucelené části vzdělávacího systému v České republice, bez ohledu na umístění organizací v jednotlivých regionech. Jednotlivé aktivity mohou být realizovány na celém území České republiky včetně hlavního města Prahy.

V rámci této osy je definována jen jedna oblast podpory 4.1 – Systémový rámec celoživotního učení.

Podpora je uskutečňována prostřednictvím individuálních projektů národních a je poskytována formou dotace, kdy míra spolufinancování z Evropského sociálního fondu je ve výši 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % je financováno ze státního rozpočtu České republiky.

Mezi příjemce dotace patří pouze Česká školní inspekce a Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

---

²⁸ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost verze k 24. 9. 2014.* s. 117 - 124.

Oblast podpory 4.1 – Systémový rámec celoživotního učení.

Cílem této oblasti je podpora a financování všech aktivit sloužící k vybudování systému, díky kterému dojde k propojení systémových řešení na všech úrovních vzdělávání (počátečního, terciálního a dalšího vzdělávání) a výzkumu a vývoje v ČR. Dojde k podpoře aktivit, které nelze provést individuální podporou jednotlivých organizace, ale je nutná centrální koordinace.

Mezi realizované aktivity počátečního vzdělávání patří pak podpora moderního přístupu učitelů k žákům, rozvoj klíčových kompetencí nejenom učitelů ale i studentů nebo efektivnější vynaložení finanční prostředků. Na úrovni terciálního vzdělávání je to rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji nebo vytvoření systémového a institucionálního rámce. Na úrovni dalšího vzdělávání je to pak vytvoření uceleného systému, kde bude vymezena pravomoc a odpovědnost organizací nebo tvorba správně fungujícího trhu vzdělávání.

Cílovou skupinou jsou žáci škol a školských zařízení, děti a mládež, děti se speciálními vzdělávacími potřebami z MŠ, děti s nařízenou ústavní výchovou, vedoucí pracovníci a pracovníci škol a školských zařízení, rodiče dětí se sociálním znevýhodněním, studenti VOŠ a VŠ, absolventi VOŠ a VŠ do 10 let od absolutoria, orgány veřejné správy působící v oblasti školství, organizace poskytující poradenství pro oblast dalšího vzdělávání nebo účastníci dalšího vzdělávání.

3.5 Prioritní osa 5 – Technická pomoc²⁹

Prioritní osa 5 se dále dělí na dvě podosy 5a – Technická pomoc pro cíl Konvergence a 5b – Technická pomoc pro cíl Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Cílem je podpora řízení a realizace OP VK, díky kterým bude financována správní, informační hodnotící, monitorovací a kontrolní činnost. Dále díky technické pomoci budou finančně podpořeny činnosti posilující administrativní kapacity orgánů operačního programu a následná příprava dokumentů pro nové programové období.

---

²⁹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost verze k 24. 9. 2014.* s. 125 - 138.

V rámci této osy jsou definovány tři oblasti podpory 5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu, 5.2 Informovanost a publicita programu a 5.3 Zvýšení absorpční kapacity subjektů implementujících program.

Podpora je uskutečňována prostřednictvím individuálních projektů a je poskytována formou dotace, kdy míra spolufinancování z Evropského sociálního fondu je ve výši 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % je financováno ze státního rozpočtu České republiky.

Příjemcem dotace je pouze řídicí orgán OP VK a zprostředkující subjekty OP VK.

Oblast podpory 5.1 – Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu

Technická podpora při realizaci OP VK vychází z Nařízení Rady č. 1083/2006, kdy hlavním cílem je poskytování podpory Řídicímu orgánu a všem subjektům při kontrole, řízení a hodnocení programu včetně zajištění dostatečné administrativy subjektům implementační struktury a pomoci při tvorbě metodických dokumentů.

Do cílové skupiny patří pracovníci Řídicího orgánu OP VK, pracovníci zprostředkujících subjektů OP VK a Monitorovací výbor.

Oblast podpory 5.2 – Informovanost a publicita programu

Technická podpora oblasti podpory 5.2 zajišťuje dostatečnou publicitu operačního programu, tak aby nejenom žadatele, příjemci ale i cílové skupiny byly dostatečně informovány o realizovaném programu. Tato publicita vychází ze schváleného Komunikačního plánu OP VK. Pro publicitu pak budou využita veškerá média, jako jsou noviny, televize, webové stránky nebo prostřednictvím různých workshopů či seminářů.

Do cílové skupiny spadají pracovníci Řídicího orgánu OP VK, pracovníci zprostředkujících subjektů OP VK, příjemci a široká veřejnost.

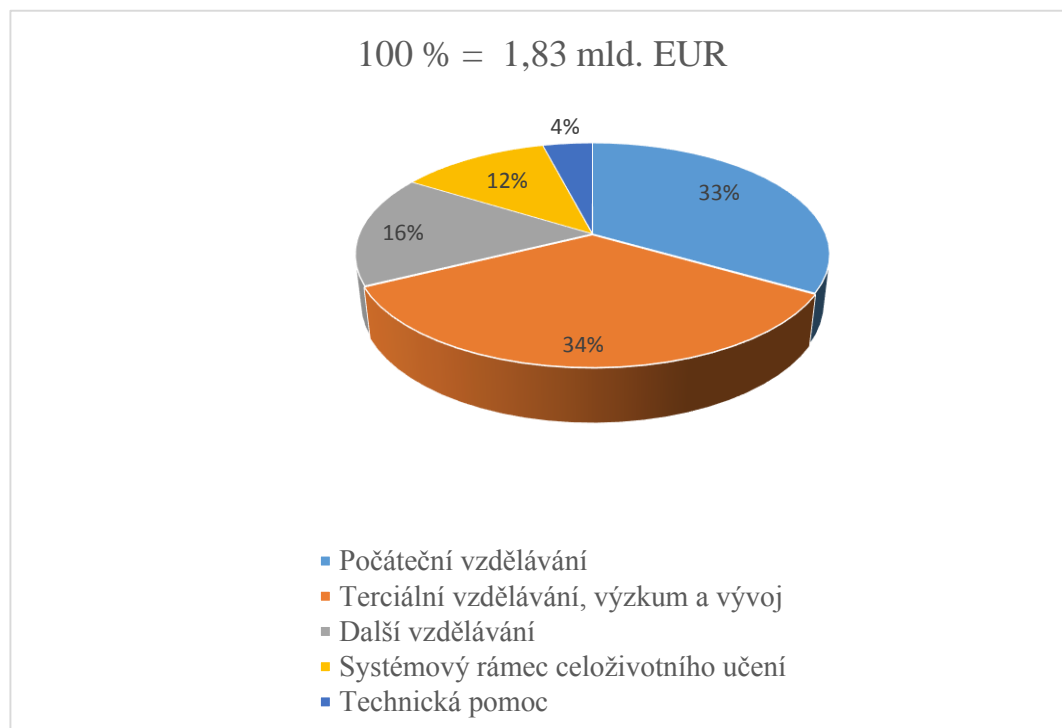
Oblast podpory 5.3 – Zvýšení absorpční kapacity subjektů implementujících program

V rámci této oblasti je podpořeno především zlepšení schopností příjemců se připravit, uskutečnit a řídit projekty v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a zvýšit tak čerpání dotací ze strukturálních fondů.

Do cílové skupiny spadají pracovníci Řídicího orgánu OP VK, pracovníci zprostředkujících subjektů OP VK, příjemci a široká veřejnost.

Pro OP VK bylo v letech 2007 – 2013 vyčleněno celkem 1,83 mld. EUR z ESF, z toho 0,61 mld. EUR pro PO 1, 0,62 mld. EUR pro PO 2, 0,30 mld. EUR pro PO 3, 0,22 mld. EUR pro PO 4 a 0,08 mld. EUR pro PO 5. Procentuální podíl spadající na jednotlivé osy je uveden v grafu č. 1.

Graf 1: Podíl finančních prostředků z ESF na jednotlivé prioritní osy

Zdroj: ³⁰

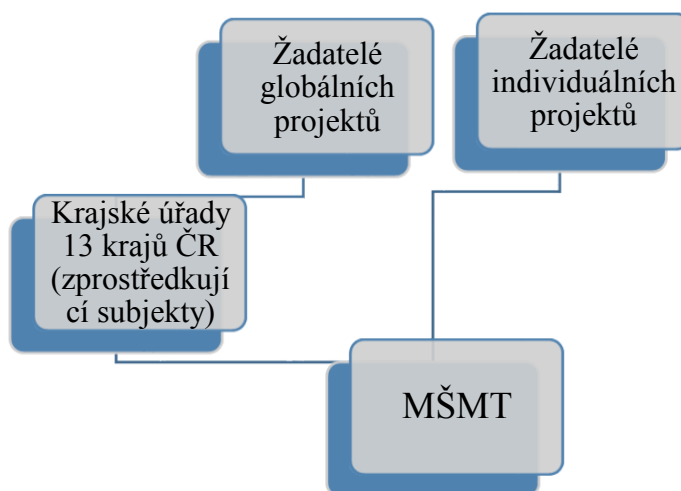
3.6 Projekty OP VK

Aby příjemci vůbec mohli začít realizovat jednotlivé projekty, předcházelo tomu několik kroků. V první řadě si subjekt, který chtěl zažádat o dotaci, musel ujasnit, k čemu vůbec finanční prostředky použije, tj. stanovit cíl projektu a jeho cílovou skupinu. Po stanovení konkrétního záměru si subjekt musel vyhledat, zda byla vyhlášena výzva. Pokud ano, mohl si zažádat o finanční podporu a to elektronickým nahráním žádosti do aplikace Benefit7 a jejím následným doložením v listinné podobě na MŠMT, pokud

³⁰ *Prezentace OP VK*. [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>

se jednalo o žadatele individuálních projektů. Žadatelé globálních grantů předkládali žádosti přes zprostředkující subjekty. Více viz graf č. 2.

Graf 2: Schéma předkládání žádostí o projekt

Zdroj: ³¹

V každé výzvě byly upřesněny konkrétní podmínky, jako byly např.: prioritní osa, oblast podpory, cíle projektu, popis podporovaných aktivit, cílová skupina, partnerství, kritéria a způsob výběru projektů, monitorování projektů, udržitelnost projektů, datum vyhlášení výzvy a její ukončení, dobu trvání projektů, financování projektů a další. V rámci OP VK bylo vyhlášeno celkem 57 výzev, poslední výzva byla vyhlášena dne 15. 7. 2015 a veškeré projekty této výzvy musely být ukončeny nejpozději 31. 12. 2015.

Po skončení vyhlášené výzvy, docházelo k hodnocení všech přijatých projektových žádostí. Hodnocení prováděl řídicí orgán na základě specifických a obecných kritérií. Specifická kritéria byla uvedena v samotné výzvě či v přílohách k výzvě a ke každému kritériu byl přiřazen maximální počet bodů, které mohl žadatel získat za jejich splnění. Obecná pak byla specifikována v Příručce pro žadatele o finanční podporu z OP VK

³¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Příručka pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost*. Verze 10. Řídicí orgán OP VK, 2014. s. 16.

a byla rozdělena do 4 fází: formálního hodnocení; hodnocení přijatelnosti; věcné hodnocení; Expertní skupinu OP VK, grémium zpravodajů a výběrovou komisi, které v poslední fázi jednotlivé žádosti doporučila či nedoporučila ke schválení.

Náměstek ministra MŠMT skupiny IV pro řízení OP případně orgány kraje obdrželi seznam doporučených projektů a následně je finálně schválili. Úspěšní žadatelé o dotaci poté obdrželi kladné vyjádření, obsahující výsledky hodnocení a zároveň byli vyzváni k doložení potřebných dokumentů k vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace u IPO, kam se řadí i zjednodušené projekty, Opatření Vrchního ředitele u IPn a uzavření Smlouvy o realizaci globálních projektů. Po doložení dokumentace byly následně podepsány příjemcem a poskytovatelem dotace jednotlivé právní akty a tím mohly začít s realizací projektů.

Právní akt, nejčastěji Rozhodnutí o poskytnutí dotace povinně obsahovalo logolink OP VK, název subjektu, který vydává rozhodnutí, registrační číslo, které bylo projektu přiděleno a název projektu. Poté se členilo na šest částí: obecné vymezení dotace, povinnosti příjemce dotace, platební podmínky, sankce a odvody, závěrečná ustanovení a poučení.

V první části jsou specifikovány základní informace o příjemci dotace, číslo účtu vedeného u ČNB, určený pro příjem dotace, číslo projektového účtu, výše dotace v Kč rozdělená na částky financované z 85 % z ESF a z 15 % ze SR a účel projektu.

V části určené pro vymezení povinností pro příjemce se nacházelo 22 odstavců, které podrobněji specifikovaly: užití dotace; udržitelnost projektu; dodržování plnění rozpočtu spolu s dodržením začátku a konce realizace projektu; způsobilé výdaje s procentuálním vyměřením nepřímých nákladů; naplnění monitorovacích indikátorů; povinnost vést účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví; při zadávání veřejných zakázek dodržování pravidel příručky pro příjemce a zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách; dodržování plnění politik EU zejména pravidel hospodářské soutěže a veřejné podpory; vytvoření podmínek k provedení kontroly MF ČR, NKÚ, EK a EÚD; opatření k nápravám; povinnost provádět propagaci projektu; poskytování údajů o realizaci projektu; oznamování informací, které mohou mít vliv na realizaci projektu; zákaz čerpání finančních prostředků z jiných projektů OP VK, veřejných zdrojů či finančních nástrojů EU; povinnost předložit formuláře finančního vypořádání podle vyhlášky č. 52/2008 Sb., archivace dokumentů; příjmy projektu; péče o majetek;

poskytnutí práv duševního vlastnictví; zajištění auditu u projektu s dotací nad 10 milionů Kč a podmínky partnerství.

Platební podmínky upravovaly povinnosti příjemce předkládat poskytovateli řádně vyplněné žádosti o platbu spolu s relevantními podklady, jakým způsobem, na jaký účet a kdy byly finanční prostředky poskytnuty a stanovení rozpočtových limitů.

Čtvrtá část potom upravovala procentuální výši sankcí za porušení jednotlivých odstavců v rozhodnutí a případné pozastavení proplácení prostředků v důsledku neplnění stanovených podmínek.

V závěrečném ustanovení bylo uvedeno, za jakých podmínek mohlo dojít k předčasnému ukončení projektu, a byly zde vypsány veškeré přílohy, které byly součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Z pohledu financování rozlišujeme projekty na dva typy: projekty financované ex-ante, tzn., finanční prostředky jsou příjemci proplaceny poskytovatelem dotace před realizací jeho výdajů a před doložením jakýkoliv výstupů tzv. zálohově předfinancované. Dále jsou projekty financované ex-post tzn., finanční prostředky jsou proplaceny příjemci až po uskutečnění výdajů

Každý z příjemců se zavázal předkládat poskytovateli dotace průběžné monitorovací zprávy, které sloužily k průběžné kontrole probíhajících projektů. Spolu se zprávou byly předkládány i žádosti o platbu. V Rozhodnutí pak bylo specifikováno, v jakých intervalech budou předkládány. První zpráva musela být doložena do 30 dnů po uplynutí 2 měsíců od začátku realizace projektu a další průběžné zprávy do 30 dnů od uplynutí 3 - 6 měsíců od ukončení předchozích monitorovacích období. Závěrečnou monitorovací zprávu pak bylo nutné doložit nejpozději do 2 měsíců od ukončení realizace projektu.

Po ukončení realizace projektu v případech, kdy to bylo stanoveno výzvou respektive rozhodnutím, pak museli příjemci zajišťovat různé aktivity či výstupy, které vedly k udržitelnosti projektu. Jednalo se nejčastěji o dobu v rozmezí 3 - 5 let od ukončení realizace projektu.

Jak dokazuje tabulka č. 2, bylo během programové období odborem CERA administrováno celkem 31.049 projektů, z toho bylo nejvíce realizovaných projektů v prioritní ose 1.4 a to 18.934.

Tabulka 2: Projekty administrované odborem CERA, rozdělených dle prioritních os

Prioritní osa	Počet projektů
1.1	210
1.2	118
1.3	200
1.4	18 934
1.5	9 785
2.1	75
2.2	876
2.3	346
2.4	318
3.1	151
3.2	3
4.1	24
4.2	6
4.3	3
Celkem	31 049

Zdroj:³²

---

³² Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

4 NEJČASTĚJŠÍ NESROVNALOSTI V OP VK

Nesrovnalostí se obecně rozumí jakékoliv porušení předpisů, které vydalo Evropské Společenství, Evropská unie nebo Česká republika, způsobené jednáním nebo opomenutím hospodářských subjektů, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v rozpočtu EU nebo ČR započtením těchto výdajů do souhrnného rozpočtu EU nebo ČR. Podrobnější definice nesrovnalosti je popisuje jako skutečnosti, které splňují znaky porušení komunitárního práva, ohrožení nebo porušení finančních zájmů Společenství a jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu. Hospodářským subjektem se rozumí, jak jednotliví příjemci, tak i poskytovatelé finanční dotace.

V rámci nesrovnalostí rozlišujeme tři samostatné kategorie a to porušení rozpočtové kázně, systémové nesrovnalosti a ostatní nesrovnalosti. Nesrovnalosti jako porušení rozpočtové kázně se ještě dále dělí na PRK dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a na PRK dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v případech grantových projektů, kdy zprostředkujícím subjektem jsou kraje.

Systémová nesrovnalost je tvořena množinou nesrovnalostí a vzniká selháním systémového řízení např.: když nedojde ke kontrolám, díky kterým jsou schváleny neuznatelné výdaje, nebo dojde k chybnému nastavení celého kontrolního systému, a tím se způsobí neustále se opakující chyby. Pokud taková situace nastane, vzniknou tím rozsáhlé nesrovnalosti, které ovlivní najednou více projektů, prioritní osu nebo dokonce i celý operační program.

Do ostatních nesrovnalostí řadíme jen ty nesrovnalosti, které nelze zařadit k systémovým nesrovnalostem ani k porušením rozpočtových kázní dle zákona o rozpočtových pravidlech a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.³³

Tato bakalářská práce je zaměřena na nesrovnalosti spočívající v podezření na porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech u individuálních projektů národních a individuálních projektů ostatních administrovaných odborem CERA, ke kterým během programového období 2007 – 2013, respektive do 31. 12. 2015, kdy bylo možné čerpat finanční prostředky, docházelo.

---

³³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Publikace *Příručka pro nesrovnalosti*. Verze 10. Řídící orgán OP VK, 2015. s. 27 - 28.

Porušení rozpočtové kázně dle §44 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech se definuje jako:

a) neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu,

b) neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv jejich příjemcem,

c) neprovedení odvodu příspěvkovou organizací podle § 53 odst. 6,

d) neuložení odvodu zřizovatelem podle § 54 odst. 3,

e) neprovedení odvodu stanoveného zřizovatelem příspěvkové organizací podle § 54 odst. 3,

f) porušení ustanovení § 45 odst. 2 organizační složkou státu,

g) neprovedení odvodu podle § 45 odst. 10 a § 52 odst. 4,

h) nepřevedení prostředků, které byly soustředěny na účtu cizích prostředků v rámci finančního vypořádání, na účet státního rozpočtu v termínech stanovených pro finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem vyhláškou vydanou podle § 75 tohoto zákona,

i) nevrácení prostředků podle § 14 odst. 8 v termínu stanoveném v rozhodnutí o poskytnutí dotace poskytovatelem do státního rozpočtu nebo Národního fondu,

j) porušení povinnosti stanovené právním předpisem, rozhodnutím nebo dohodou o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, které přímo souvisí s účelem, na který byla dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta a ke kterému došlo před přijetím peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv a které trvá v okamžiku přijetí prostředků na účet příjemce; prvním dnem porušení rozpočtové kázně je den jejich přijetí příjemcem; penále za porušení rozpočtové kázně se počítá ode dne následujícího po dni, do kterého měl příjemce na základě platebního výměru odvod uhradit.³⁴

---

³⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů ze dne 27. června 2000 (rozpočtová pravidla). s. 50 - 51. [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=218~2F2000&rpp=15#seznam>

Odbor CERA (Czech Education and Research Agency), který je součástí sekce IV pro řízení operačních programů na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, eviduje k datu 7. 1. 2016 4.530 nesrovnalostí v celkové hodnotě 892.782.101,14 Kč.

Celkový přehled hlášených nesrovnalostí rozdělených podrobně podle prioritních os je uveden v tabulce č. 3. Z této statistiky vyplývá, že mezi nejvíce problematické prioritní osy patří osa 2.2 s více jak tisíci případy nesrovnalostí v hodnotě 123.568.312,45 Kč a osa 4.1, kde bylo hlášeno pouze 242 případů, ale výše podezření na porušení rozpočtové kázně dosahuje částky 149.884.855,40 Kč.

Tabulka 3: Přehled hlášených nesrovnalostí rozdělených dle prioritních os

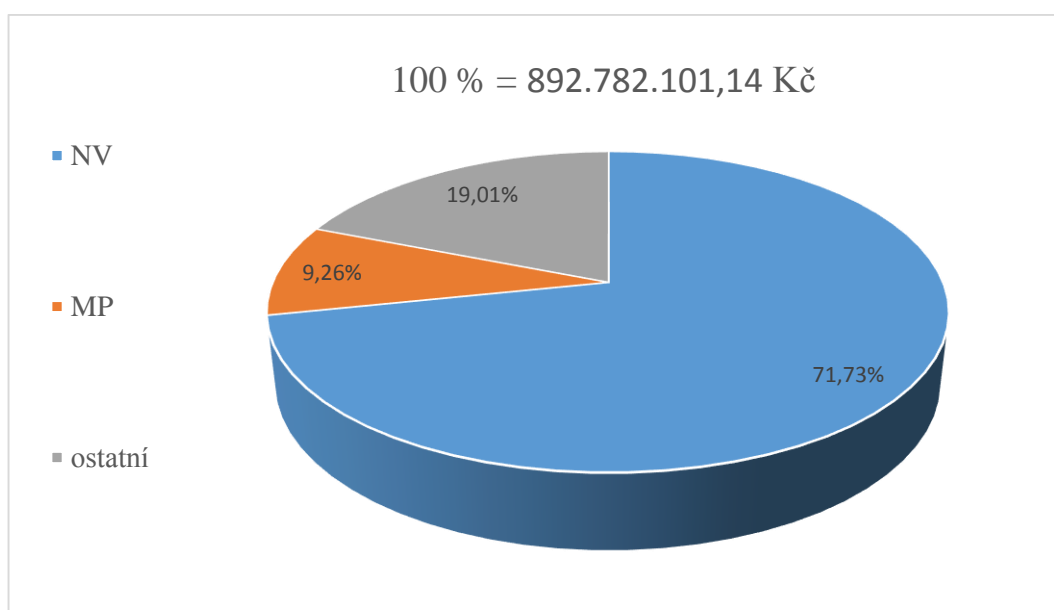
Prioritní osa	Počet hlášení	Hlášená částka
1.1	459	90 029 995,40 Kč
1.2	373	69 369 295,91 Kč
1.3	345	47 002 501,84 Kč
1.4	500	90 965 267,30 Kč
1.5	83	6 134 889,00 Kč
2.1	62	5 017 695,08 Kč
2.2	1 022	123 568 312,45 Kč
2.3	685	76 427 770,74 Kč
2.4	482	73 530 994,29 Kč
3.1	166	33 348 315,72 Kč
3.2	36	51 960 193,67 Kč
4.1	242	149 884 855,40 Kč
4.2	42	29 047 887,92 Kč
4.3	33	46 494 126,42 Kč
Celkem	4 530	892 782 101,14 Kč

Zdroj:³⁵

³⁵ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

MŠMT eviduje nesrovnalosti podle příčin vzniku, a to následovně: mylné platby, nezpůsobilé výdaje a ostatní nesrovnalosti. Na mylné platby připadá 1.104 hlášených případů za 82.688.410,58 Kč, na nezpůsobilé výdaje 2.882 případů za 640.416.774,11 Kč a na ostatní porušení připadá 544 případů za 169.676.916,45 Kč. Jednotlivé procentuální podíly hlášených nesrovnalostí rozdělených dle druhu jsou zobrazeny v grafu č. 3. V tabulce č. 4 jsou pak rozděleny celkové nesrovnalosti dle typu projektu.

Graf 3: Podíl finančních prostředků na jednotlivé druhy nesrovnalostí

Zdroj:³⁶

Tabulka 4: Počet nesrovnalostí rozdělených dle typu a počtu projektů

Typ projektu	Počet projektů	Počet nesrovnalostí
Individuální projekty ostatní	2 292	3 588
Individuální projekty národní	38	359
Zjednodušené projekty	28 719	583
Celkem	31 049	4 530

Zdroj:³⁷

³⁶ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

³⁷ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

4.1 Mylné platby

Mylnou platbou se rozumí situace, kdy dojde omylem k převodu finančních prostředků z projektového účtu příjemce dotace na jiný účet a tyto dotčené prostředky jsou příjemcem v plné výši a z jeho vlastní iniciativy navráceny zpátky na projektový účet. Zároveň musí být splněna podmínka, že si příjemce tyto finanční prostředky nenárokují k proplacení v žádosti o platbu.

Pokud se příjemce dopustil mylné platby, tak dle platného Rozhodnutí o poskytnutí dotace, mu byl stanoven odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 1 - 2 % z částky mylného převodu, pokud byla dotčená částka vrácena do pěti pracovních dní na projektový účet, nebo byl stanoven odvod ve výši 10 – 20 % z částky mylného převodu, pokud byla částka vrácena po uplynutí lhůty pěti pracovních dní. Tato výše odvodu byla uplatněna až v projektech výzvy 43 a výše. U projektů dřívějších výzev byl stanoven odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši porušení rozpočtové kázně, tj. ve výši mylného převodu finančních prostředků.

Celkem je evidováno na 1.104 případů za 82.688.410,58 Kč. Nejvíce mylných plateb bylo nahlášeno v rámci prioritní osy 2.2 a to celkem 288 případů za 25.516.469,61 Kč, co do objemu finančních prostředků bylo nejvíce nahlášeno za prioritní osu 2.3 a to za 28.917.176,35 Kč ve 218 hlášeních. Naopak nejméně mylných plateb bylo hlášeno v prioritních osách 1.4 a 3.2 a to po jednom případě. Podrobnější přehled je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka 5: Přehled hlášených mylných plateb rozdělených dle prioritních os

Prioritní osa	Počet hlášení	Hlášená částka
1.1	129	3 951 458,72 Kč
1.2	123	5 202 511,68 Kč
1.3	126	1 057 371,00 Kč
1.4	1	320 000,00 Kč
2.1	17	361 830,67 Kč
2.2	288	25 516 469,61 Kč
2.3	218	28 917 176,35 Kč
2.4	177	16 264 671,58 Kč
3.1	24	1 092 633,98 Kč
3.2	1	4 286,99 Kč
Celkem	1 104	82 688 410,58 Kč

Zdroj:³⁸

4.2 Nezpůsobilé výdaje

Nezpůsobilé výdaje jsou v příručce pro příjemce definovány jako výdaje, které nelze hradit z peněžních prostředků, které byly příjemci poskytnuty formou dotace na realizaci projektu. Jedná se o výdaje, které neslouží k naplnění účelu dotace, jsou nevhodné, neefektivní a nejsou v souladu s českými nebo evropskými právními předpisy. Dále se za nezpůsobilé považují ty výdaje, které si příjemce nárokuje v žádosti o platbu k proplacení a nedoloží k nim relevantní kopie faktur nebo účetní doklady stejné důkazní hodnoty.

³⁸ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

Mezi nezpůsobilé výdaje řadíme mimo jiné:

- daň z přidané hodnoty, silniční daň, darovací daň, dědická daň, daň z nemovitosti,
- cla,
- nákup vozidel, nemovitostí, pozemků, nábytku,
- místní a správní poplatky,
- storno poplatky, sankce, penále, pokuty,
- úroky z úvěrů a půjček,
- bankovní poplatky spojené s vedením běžného účtu,
- výdaje uhrazené po skončení realizace projektu,
- mzdové výdaje zaměstnanců, kteří nepracují pro projekt,
- příspěvky na penzijní pojištění, životní pojištění, stravování,
- odstupné,
- tabákové výrobky, alkoholické nápoje,
- platby do rezervních fondů,
- kurzové rozdíly,
- splátky finančních leasingů,
- překročení jednotkových mezd,
- náklady na audit (pokud se jedná o projekt s dotací pod 10 mil. Kč),
- apod.³⁹

Na základě platného rozhodnutí o poskytnutí dotace se v případech nezpůsobilých výdajů stanovil odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši porušení rozpočtové kázně, tj. ve výši úhrady přímých výdajů navýšených o procentuální poměr nepřímých nákladů. Způsobilé výdaje se totiž skládají ze dvou položek a to přímých a nepřímých nákladů. Nepřímé náklady v sobě zahrnují především náklady spojené s administrací projektu a slouží ke zjednodušení vykazování výdajů za účelem ulehčení kontroly realizace projektů. Jsou vyjádřeny procentuálním poměrem ve výši 10 – 18 %, v závislosti o jaký projekt se jedná, vůči skutečně vynaložených a prokázaných způsobilých přímých nákladů.

---

³⁹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Publikace *Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost* Verze 8. Řídící orgán OP VK, 2014. s. 69 - 72.

Odbor CERA eviduje 2.882 nezpůsobilých výdajů v celkové hodnotě 640.416.774,11 Kč, z čehož je patrné, že se jedná o nejčastější typ nesrovnalosti. Nejméně nahlášených případů je zaznamenáno v rámci prioritní osy 1.5 s patnácti nezpůsobilými výdaji za 3.478.397,78 Kč, nejvíce potom v prioritní ose 2.2, kde je hlášeno 701 případů za 73.528.480,04 Kč. Co do výše finančních prostředků je nejvíce nahlášeno v prioritní ose 4.1 za 149.884.855,40 Kč. V tabulce č. 6 je uveden přehled všech nahlášených nezpůsobilých výdajů rozdělených podle prioritních os.

Tabulka 6: Přehled hlášených nezpůsobilých výdajů rozdělených dle prioritních os

Prioritní osa	Počet hlášení	Hlášená částka
1.1	308	57 172 280,02 Kč
1.2	223	37 027 662,18 Kč
1.3	196	17 541 749,87 Kč
1.4	192	81 792 403,80 Kč
1.5	15	3 478 397,78 Kč
2.1	40	3 920 574,41 Kč
2.2	701	73 528 480,04 Kč
2.3	445	42 405 425,57 Kč
2.4	289	33 018 205,90 Kč
3.1	121	13 148 818,12 Kč
3.2	35	51 955 906,68 Kč
4.1	242	149 884 855,40 Kč
4.2	42	29 047 887,92 Kč
4.3	33	46 494 126,42 Kč
celkem	2 882	640 416 774,11 Kč

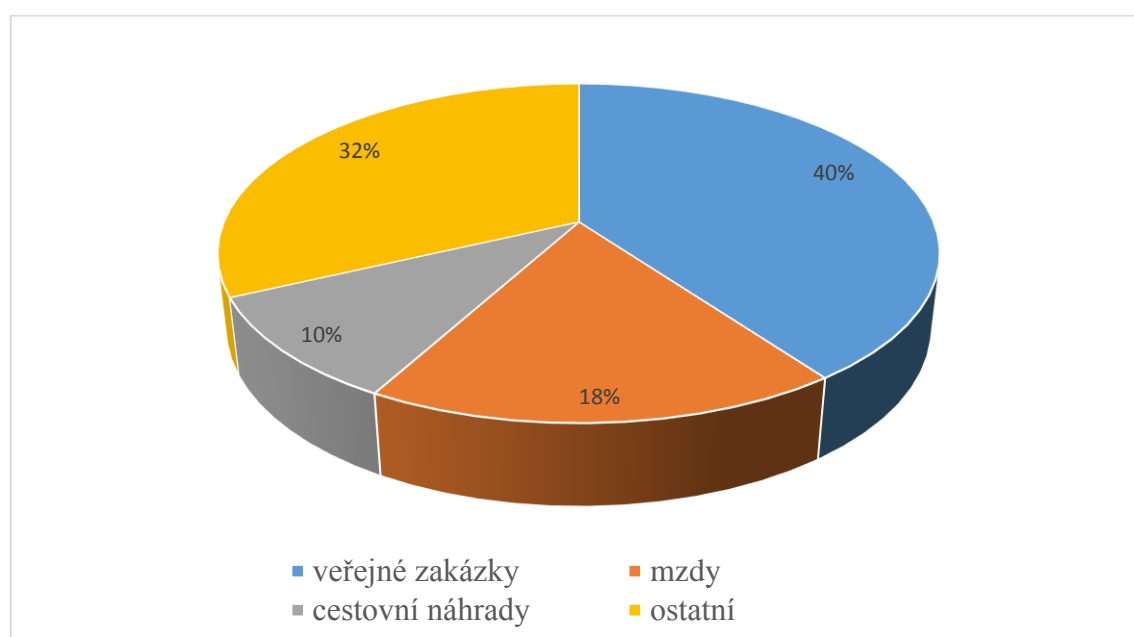
Zdroj:⁴⁰

⁴⁰ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

Z meziročních statistik za dobu trvání operačního programu vyplývá, že mezi nejčastější nezpůsobilé výdaje patří (viz graf č. 4):

- nezpůsobilé výdaje ve veřejných zakázkách/porušení zákona č. 137/2006 Sb.
- překročení mzdových výdajů či jednotkových sazeb za mzdy
- nezpůsobilé výdaje vzniklé při vykazování cestovních náhrad
- ostatní nezpůsobilé výdaje (např. přečerpání nepřímých nákladů či limitu křížového financování, ztráta dokladů či dokumentace, porušení autorského zákona, výdaje hrazené z chybných kapitol rozpočtu apod.)

Graf 4: Podíly jednotlivých druhů nesrovnalostí

Zdroj:⁴¹

4.2.1 NEZPŮSOBILÉ VÝDAJE VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Jedním z největších problémů, se kterým se příjemci podpory setkali během realizace projektů, se týkala samotného zadávání veřejných zakázek. V projektech s vydaným Rozhodnutím o poskytnutí dotace před 1. 7. 2012 vedlo téměř jakékoli závažnější pochybení mající vliv na výsledek zadávacího řízení, resp. na výběr nejvhodnější nabídky, k nezpůsobilosti všech finančních prostředků spojených s danou

⁴¹ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

zakázkou, což mohlo v mezních případech vést k ohrožení samotné realizace projektu. Po výše uvedeném datu již poskytovatel dotace implementoval do všech nově vydaných Rozhodnutí o poskytnutí dotace finanční korekce COCOF/07/0037/03-CS., jejichž výše se odvíjí od míry závažnosti jednotlivých pochybení. Současně umožnil tyto snížené korekce aplikovat i do „starších“ Rozhodnutí o poskytnutí dotace, a to prostřednictvím Dodatků k Rozhodnutí. Tato možnost však byla ponechána na zvážení každého z dotčených příjemců. Tyto korekce vycházejí z Pokynů ke stanovení finančních oprav, které se použijí pro výdaje spolufinancované ze strukturálních fondů a fondu soudržnosti v případě nedodržení pravidel pro veřejné zakázky. Díky těmto korekcím mohlo být jakékoliv pochybení sankcionováno nižší sazbou, než jen dosavadními 100 %.

Poskytovatel dotace začal uplatňovat tyto snížené sankce za pochybení následovně:

Sankce 1-25 % při:

- porušení pravidel stanovených v ZVZ pro složení nebo jednání hodnotící komise pro posouzení a hodnocení nabídek,
- řádné nearchivování dokumentů nezbytných pro kontrolu průběhu administrace veřejné zakázky.

Sankce 25-50 % kdy:

- zadavatel rozdělil předmět VŘ s důsledkem snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity stanovené v zákoně o veřejných zakázkách,
- zadavatel porušil jiné povinnosti týkající se uveřejňování, nedodržení lhůty pro podání nabídek,
- zadavatel porušil povinnost specifikovat v oznámení nebo výzvě o zahájení zadávacího řízení nebo v zadávací dokumentaci kvalifikační předpoklady a hodnotící kritéria v rozsahu požadovaném v zákoně,
- zadavatel nastavil kvalifikační předpoklady a hodnotící kritéria v rozporu se ZVZ,
- zadavatel stanovil předmět zakázky diskriminačním způsobem,
- zadavatel nedefinoval dostatečně předmět zakázky v oznámení/výzvě o zahájení zadávacího řízení nebo v zadávací dokumentaci,
- zadavatel se dopustil nezákonného vyjednávání o nabídkách,
- zadavatel porušil zásady rovného zacházení,

- zadavatel neustanovil hodnotící komisi pro posouzení a hodnocení nabídek,
- zadavatel uzavřel smlouvu s uchazečem, který měl být vyloučen ze zadávacího řízení dle ZVZ,
- došlo k nezákonnému vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení,
- ostatní závazná porušení pravidel pro zadávání zakázek, které mohlo mít vliv na výběr nejvhodnější nabídky.

Sankce 100 % kdy:

- zadavatel neprovedl zadávací řízení na výběr zadavatele,
- uzavření smlouvy s dodavatelem, který se neúčastnil zadávacího řízení,
- zadavatel neuveřejnil oznámení o zahájení zadávacího řízení,
- zadavatel vyhlásil jednací řízení bez uveřejnění v rozporu s podmínkami stanovenými v zákoně o veřejných zakázkách.

Většina pochybení ze strany příjemců se netýkala veřejných zakázek zadávaných dle zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, jejichž proces zadávání je pro zadavatele administrativně mnohem náročnější než u zakázek malého rozsahu. Nejvíce problémů vznikala ve veřejných zakázkách malého rozsahu, jejichž pravidla pro jejich zadávání jsou nedílnou součástí Příručky pro příjemce finanční podpory z Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Nejčastější pochybení odhalené během kontroly průběhu zadávání veřejných zakázek lze rozdělit do těchto oblastí:

- proces hodnocení nabídek, při kterém nejčastěji zadavatel nedodržel zásadu transparentnosti při realizaci veřejné zakázky, a to zejména tím, že nevhodně nastavil způsob hodnotících kritérií a nejasný způsob provedení hodnocení předložených nabídek;
- nevhodné nastavení kvalifikačních předpokladů, kdy zadavatel nejčastěji zvolil jako zjevně nepřiměřený požadavek na prokázání kvalifikace požadavek na doložení minimální výše obrátu, např. 10 mil. Kč v každém účetním období v posledních třech letech, přičemž předpokládaná hodnota zakázky je 1 mil. Kč;
- nevhodná technická specifikace, nejčastěji u procesorů na dodávku výpočetních technologií (počet jader, taktovací frekvence);

- uvádění konkrétních značek především při nákupu informačních technologií jako např. procesor Intel, notebook DELL, tiskárna EPSON.

Z tabulky č. 7 je patrné, že během realizace projektů došlo k 1.157 nesrovnalostem za celkem 386.217.104,91 Kč, což z nich činí nejvíce problémovou skupinu v rámci nesrovnalostí celkem. K nejzávažnějším pochybením došlo v prioritní ose 4.1, kde výše nezpůsobilých výdajů činila 107.981.843,16 Kč.

Tabulka 7: Přehled hlášených nezpůsobilých výdajů ve veřejných zakázkách rozdělených dle prioritních os

Prioritní osa	Počet hlášení	Hlášená částka
1.1	142	26 889 185,29 Kč
1.2	19	7 588 268,70 Kč
1.3	55	5 649 888,71 Kč
1.4	116	57 319 881,60 Kč
1.5	12	3 347 336,78 Kč
2.1	16	2 281 807,30 Kč
2.2	314	47 144 175,78 Kč
2.3	160	18 810 904,11 Kč
2.4	108	15 731 835,13 Kč
3.1	32	3 813 053,86 Kč
3.2	15	41 880 690,10 Kč
4.1	121	107 981 843,16 Kč
4.2	27	14 761 104,14 Kč
4.3	20	33 017 130,25 Kč
Celkem	1 157	386 217 104,91 Kč

Zdroj:⁴²

⁴² Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

4.2.2 Překročení mzdových výdajů a jednotkových sazeb za mzdy

Druhým nejčastějším pochybením je nedodržení jednotkových sazeb za jednotlivé pozice a nedodržení mzdových výdajů v místě realizace projektu, oboru a čase obvyklém.

Příjemce velmi často zapomínal, že při dodržování jednotkových sazeb stanovených rozpočtem projektu bude muset započítat i náhrady za dovolenou, které jsou obvykle vyšší než běžná hodinová mzda. Díky tomuto pochybení se zjistilo, že v mnoha případech dochází k nedodržení jednotkových sazeb v průměru za celou dobu realizace projektu a tím vzniku nezpůsobilého výdaje. Zároveň MŠMT vydalo pokyn k dodržování mzdových výdajů v místě realizace projektu, oboru a čase obvyklém, které upravovali rozpočty projektů. V případě překročení vznikl opět nezpůsobilý výdaj. Tento typ nezpůsobilého výdaje se objevoval zhruba v 18 % případů.

4.2.3 Nezpůsobilé výdaje při vykazování cestovních náhrad

Zhruba každé desáté pochybení v rámci nezpůsobilých výdajů se týkalo vykazování cestovních náhrad, kam se např. řadí špatně vypočtené náhrady za užití osobního vozidla pro služební účely, chybně vypočítaná výše stravného a přepočtení celkových cestovních náhrad z cizí do české měny a následné vyúčtování pro daný projekt.

Při analýze dat se zjistilo, že příjemce nejčastěji chyboval při vyúčtování zahraničních služebních cest a to kvůli nesouladu zákonů, směrnic a pravidel OP VK. Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., dává možnost příjemci účtovat s různými typy kurzů, a to aktuální kurz ČNB nebo pevný kurz, kdežto Zákoník práce č. 262/2006 Sb. říká, že pro stanovení korunové hodnoty zahraničního stravného se použije kurz vyhlášený Českou národní bankou a platný v den vyplacení zálohy. Z toho vyplývá, že dochází k určitým kurzovým rozdílům, které nejsou dle pravidel OP VK uznatelným způsobilým výdajem.

Velmi častou chybou bylo také špatné stanovení spotřeby pohonných hmot při využití soukromých vozidel pro služební účely, kdy příjemce počítal průměrnou hodnotu z technického průkazu a nepoužil spotřebu dle normy EU.

4.3 Ostatní porušení rozpočtové kázně

Ostatními porušeními rozpočtové kázně se rozumí všechny ostatní případy, které nelze zařadit do mylných plateb a nezpůsobilých výdajů. Především se jedná o situace, kdy příjemce pozdě doručí nebo vůbec nedoručí monitorovací zprávy.

Příjemce je povinen předávat poskytovateli dotace úplné a pravdivé údaje nezbytné k průběžnému sledování přínosů projektu, a to zejména předkládáním monitorovacích zpráv. Za toto porušení je stanoven odvod ve výši 1 – 5 % z celkové částky dotace, která byla příjemci schválena.

Dalším velice častým problémem je nenaplnění monitorovacích indikátorů. U monitorovacích indikátorů, které sledují podpořené a úspěšné podpořené osoby, je příjemce k nim povinen vykazovat relevantní monitorovací indikátory podle pohlaví, věku, dosaženého vzdělání a dalších. V případě, že dojde k tomuto porušení, je stanovena sankce z celkové částky dotace ve výši 3 – 5 % z celkových způsobilých výdajů projektu, pokud dojde k nenaplnění indikátorů v maximální výši 15 %, ve výši 30 – 40 % z celkových způsobilých výdajů projektu, pokud dojde k nenaplnění indikátorů v rozmezí 16 – 50 %. Pokud nenaplnění indikátorů přesáhne 50 %, je příjemci uložena sankce ve výši 100 % z celkové částky dotace. Mezi další porušení patří např.: nenaplnění účelu dotace, přečerpání nepřímých nákladů, nepředložení finančního vypořádání projektu, odeslání chybných plateb bez vrácení na projektový účet, překročení křížového financování apod.

Celkem bylo nahlášeno 544 případů za 169.676.916,45 Kč, přičemž co do počtu případů bylo nejvíce v prioritní ose 1.4 a to 307, co do výše nahlášené částky bylo nejvíce nahlášeno v ose 1.1 a to za 28.906.256,66 Kč. Přehled všech nahlášených porušení rozdělených dle prioritních os je uvedeno v tabulce č. 8.

Tabulka 8: Přehled hlášených ostatních porušení rozpočtové kázně rozdělených dle prioritních os

Prioritní osa	Počet hlášení	Hlášená částka
1.1	22	28 906 256,66 Kč
1.2	27	27 139 122,05 Kč
1.3	23	28 403 380,97 Kč
1.4	307	8 852 863,50 Kč
1.5	68	2 656 491,22 Kč
2.1	5	735 290,00 Kč
2.2	33	24 523 362,80 Kč
2.3	22	5 105 168,82 Kč
2.4	16	24 248 116,81 Kč
3.1	21	19 106 863,62 Kč
Celkem	544	169 676 916,45 Kč

Zdroj:⁴³

---

⁴³ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

5 POSTUP PŘI ŘEŠENÍ NESROVNALOSTÍ

V této kapitole jsou popsány způsoby řešení vzniklých nesrovnalostí v rámci projektů OP VK od jejich zjištění, odeslání podnětu k prošetření na příslušné finanční úřady, jejich posouzení dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech až po způsoby případného vymáhání odvodů za PRK či trvání si na nesrovnalosti a uzavření těchto případů.

Jak již bylo zmíněno dříve, nesrovnalostí se rozumí jakékoliv porušení podmínek stanovené v předpisech Společenství, v zákonech, v platných příručkách a metodikách pro příjemce či v rozhodnutí o poskytnutí dotace. V rámci OP VK došlo k několika tisícům nesrovnalostí, a z tohoto důvodu bylo nutné nastavit detailní postup pro jejich řešení. Řídící orgán, který je primárně odpovědný za řešení nesrovnalosti, identifikuje vzniklou nesrovnalost na základě:

- administrativní kontroly monitorovacích zpráv,
- kontroly u samotného příjemce, provedenou odborem kontrol na místě MŠMT,
- nahlášení nesrovnalostí samotnými příjemci,
- na základě zjištění finančních úřadů při daňových kontrolách,
- na základě zjištění Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže
- na základě auditů, provedených Ministerstvem financí ČR,
- na základě auditů Nejvyššího kontrolního úřadu,
- na základě auditů Evropské komise,
- na základě auditů Evropského účetního dvora.

Jak dokazuje tabulka č. 9, z celkových 4.530 případů bylo nejvíce nesrovnalostí nalezeno administrativní kontrolou monitorovacích zpráv, které příjemce předkládá odboru CERA, a to v počtu 3.886. Administrativní kontrola MZ byla prováděna projektovými a finančními manažery.

Tabulka 9: Přehled nesrovnalostí rozdělených dle způsobu jejich zjištění

Zjištění nalezeno	Počet nesrovnalostí
Monitorovací zpráva	3 886
Kontroly na místě	354
Audit	253
Nález finančního úřadu	19
Oznámení příjemců	18
Celkem	4 530

Zdroj:⁴⁴

V případě, že manažer projektu identifikoval nesrovnalost, vystavil formulář, který předal do oddělení zabývající se administrací nesrovnalostí a to následně zajišťovalo zpracování nesrovnalosti a předání formuláře na místně příslušný finanční úřad, informování příjemce a jiných relevantních útvarů MŠMT. Tento formulář mimo jiné obsahoval registrační číslo projektu; jeho název; k jakým porušením rozhodnutí o poskytnutí dotace či zákona došlo; datum a zdroj první informace, na základě které byla nesrovnalost zjištěna; druh nesrovnalosti; její popis; datum kdy k nesrovnalosti došlo; základní identifikace příjemce; celková částka poskytnuté dotace; výše nesrovnalosti, a zda byla tato částka krácena v žádosti o platbu, kterou příjemce předložil.

Toto oddělení zaevidovalo zjištění do celkového přehledu, který sloužil jako podklad pro Souhrnnou zprávu o příčinách vzniku a počtu nesrovnalostí za OP VK, a zpracovalo Hlášení nesrovnalosti obsahující rozšířené informace oproti zkrácenému formuláři. Zároveň byl vystaven dopis Oznámení příjemci podpory o nesrovnalosti/ podezření na porušení rozpočtové kázně a předání věci správci daně, ve kterém bylo příjemci oznámeno, že byl odeslán podnět na místně příslušný finanční úřad. Místně příslušný finanční úřad byl informován prostřednictvím dopisu Předání podkladů k vybrání a vymáhání odvodu za porušení rozpočtové kázně dle zákona

⁴⁴ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a spolu s veškerými podklady prokazující hlášené pochybení byl odeslán vždy k sedmému kalendářnímu dni v měsíci. Na základě tohoto podnětu byl povinen příslušný úřad zahájit do 6 měsíců daňovou kontrolu a prošetřit nahlášené pochybení. Po ukončení kontroly byla finančním úřadem vystavena zpráva o daňové kontrole dle ustanovení §88 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve které vyjádřila své stanovisko a informovala o něm, jak příjemce, tak poskytovatele dotace.

Finanční úřad mohl dojít ke čtyřem závěrům:

- konstatoval PRK ve stejné výši jako poskytovatel dotace a uložil odvod za PRK,
- konstatoval PRK v nižší částce než poskytovatel dotace a uložil odvod za PRK,
- konstatoval PRK ve vyšší částce než poskytovatel a uložil odvod za PRK,
- konstatoval, že nedošlo k PRK.

V případech, kdy FÚ konstatoval PRK ve stejné nebo vyšší částce a byla předmětná částka vymožena, ať už ze strany poskytovatele prostřednictvím krácení ŽoP nebo ze strany FÚ prostřednictvím odvodu, mohl být případ uzavřen.

Naopak v případech, kdy bylo konstatováno, že nedošlo k PRK nebo došlo k PRK v nižší částce než bylo hlášeno, byl případ spolu se zprávou o daňové kontrole předán k posouzení PM/FM který původně nahlásil nesrovnalost a na vedoucího pracovníka, zda souhlasí nebo nesouhlasí se závěry FÚ a zda si nadále na nesrovnalosti trvá či nikoliv. Pokud se PM/FM a vedoucí pracovník rozhodli, že budou souhlasit se závěry FÚ a finanční prostředky byly vymoženy, mohl být případ uzavřen. V případech, kdy nedošlo k vymožení finančních prostředků, nemohla být nesrovnalost uzavřena.

V případě nesouhlasu a trvání na nesrovnalosti byl případ předán na Pracovní skupinu pro nesrovnalosti, kde byla nesrovnalost znovu posouzena a následně bylo vydáno rozhodnutí, zda si na dané nesrovnalosti ministerstvo trvá nebo souhlasí se závěry FÚ. MŠMT se v těchto případech také mohlo obrátit na Generální finanční ředitelství se žádostí o přezkum. S ohledem na dobu trvání přezkumných řízení a rozhodovací praxi GFŘ se rozhodlo MŠMT postupovat v řešení nesrovnalostí prostřednictvím PS pro nesrovnalosti.

Pracovní skupina pro nesrovnalosti v OP VK byla zřízena náměstkem pro řízení sekce operačních programů za účelem zajištění konečného rozhodnutí o nesrovnalosti včetně její výše. Má sedm stálých členů složených z ředitelů odborů a vedoucích oddělení, které jmenuje a odvolává náměstek a mají hlasovací právo. Na jednání mohou být přizvány i další osoby, které však nemají právo hlasovat, především se jedná o vlastníky projednávaných projektů, PM/FM, kteří našli dané nesrovnalosti a další relevantní osoby např. právníci pro veřejné zakázky apod. Při jednání se pracovníci řídí Jednacím řádem Pracovní skupiny schválený náměstkem a schází se zpravidla jednou za měsíc nebo v případě potřeby. Veškeré materiály potřebné k projednání případů, které jsou předkládány PS, musí obsahovat stanovisko (návrh řešení), včetně popisu případu, rozhodnutí správce daně a další relevantní dokumenty.

V tabulce č. 10 jsou zaevidovány počty hlášení, ke kterým se FÚ vyjádřil, že se jedná nebo nejedná o PRK a tyto případy jsou dále ještě rozděleny na ty, které MŠMT uzavřelo a které jsou stále otevřené a nedošlo k jejich vyřešení. Ze 4.530 nahlášených případů je k 7. 1. 2016 zaevidováno 1.166 případů, ke kterým nemá ministerstvo stanovisko správce daně, naopak 2.568 případů je vyřešeno a uzavřeno.

Z celkového počtu 796 neuzavřených nesrovnalostí bylo na PS pro nesrovnalosti předáno 674 nesrovnalostí a 122 nesrovnalostí je v řešení na GFŘ, ÚOHS a nebo byly opětovně předány k přezkumu na finanční úřady.

Pracovní skupina pro nesrovnalosti zasedla 19-krát k jednání a rozhodla o 259 nesrovnalostech. Z toho si v 251 případech trvala na původních zjištěních a v 8 případech rozhodla o souhlasu s finančním úřadem. V tuto chvíli zbývá projednat ještě 415 případů. Tyto čísla však nejsou konečná, jelikož odbor CERA ukončuje administraci dalších 4.000 projektů. V současné době čelí MŠMT, které je vázáno pravidly EU, žalobám ze strany příjemců, kteří nesouhlasí s výsledky PS pro nesrovnalosti. Tito příjemci argumentují tím, že finanční úřad konstatoval, že nedošlo k PRK a často mají i rozhodnutí ÚOHS, který neshledal důvody pro zahájení správního řízení. Rozhodnutí soudu bude průlomové pro všechny strany a pro dořešení všech neuzavřených případů.

Tabulka 10: Přehled nesrovnalostí rozdělených podle stanoviska správce daně a podle počtu uzavřených/ neuzavřených případů

Stanovisko FÚ	Počet uzavřených nesrovnalostí	Počet neuzavřených nesrovnalostí	Celkem
Je PRK	1 979	541	2 520
Není PRK	589	255	844
Není vyjádření	0	1 166	1 166
Celkem	2 568	1 962	4 530

Zdroj:⁴⁵

---

⁴⁵ Autor práce, 2016 (vlastní šetření)

ZÁVĚR

Nesrovnalosti jsou bezpochyby jedním z největších problémů, se kterými se příjemci dotace setkávají při realizaci projektu. V nemalé míře se často jedná o problém, který může vést k ohrožení a nenaplnění cílů projektu.

Tato bakalářská práce byla zaměřena na nesrovnalosti v projektech Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost, které administroval v letech 2007-2015 Odbor CERA na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a jejím cílem bylo nejen popsat způsob řešení a uzavírání jednotlivých nesrovnalostí v rámci platné legislativy, metodik a nařízení, ale i přiblížit nejčastější pochybení, kterých se příjemci dotace dopustili.

Odbor CERA administroval v letech 2007-2015 z OP VK 31.049 projektů. V rámci podpořených projektů k datu 7. 1. 2016 bylo zjištěno 4.530 nesrovnalostí spočívajících v podezření na porušení rozpočtové kázně. K tomuto datu bylo vyřešeno a uzavřeno 2.568 případů, což představuje 56 % všech vzniklých nesrovnalostí.

Z interních údajů ministerstva bylo nutné vytvořit a dopočítat podíly jednotlivých typů nesrovnalostí a vymezit nejčastější příčiny vzniku podezření na porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000Sb. o rozpočtových pravidlech.

Z výsledků je patrné, že nejčastější nesrovnalostí je nezpůsobilý výdaj ve veřejných zakázkách. Každá čtvrtá nesrovnalost v OP VK se týkala nedodržení postupů při zadávání veřejných zakázek, ať už malého rozsahu nebo podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Nejčastějším pochybením v rámci tohoto typu nezpůsobilého výdaje bylo označení taktovacích frekvencí v zadávací dokumentaci, které vycházelo z nálezu auditu Evropské komise provedeného na podzim roku 2011 a které se zejména opíralo o Rozhodnutí ÚOHS č.j. R154/2007/02-17728/2007/310-Šp, v rámci kterého bylo dané pochybení shledáno jakožto potenciálně diskriminační. Na OP VK byla od EK uvalena plošná korekce ve výši 10 % na veškeré výdaje veřejných zakázek realizovaných do 2. 7. 2012. Na základě těchto skutečností se rozhodl řídicí orgán OP VK implementovat do Rozhodnutí o poskytnutí dotace finanční korekce COCOF/07/0037/03-CS, jejichž výše se odvíjí od míry závažnosti jednotlivých pochybení.

Co do počtu nesrovnalostí druhé místo připadá na tzv. mylné platby, ke kterým docházelo chybným převodem finančních prostředků z projektového účtu příjemce dotace na jiný účet a tyto prostředky byly následně příjemcem v plné výši a z jeho vlastní iniciativy vráceny zpět na účet projektu. I přesto, že toto použití finančních prostředků nevedlo ke ztrátám a nejednalo se de facto o neoprávněné užití, muselo být označeno jako podezření na porušení rozpočtové kázně a předáno na finanční úřad. S ohledem na tyto skutečnosti byly postupem času do Rozhodnutí o poskytnutí dotace zapracovány sankce se sníženým odvodem za toto pochybení.

Zajímavé je i zjištění počtu nesrovnalostí připadající na jeden projekt. Nejčastěji jsou na tom individuální projekty národní, kde na jeden projekt připadá zhruba 10 nesrovnalostí. U individuálních projektů ostatních je to jen 1,5 nesrovnalosti na projekt. Zatímco u zjednodušených projektů připadá jedna nesrovnalost na 50 projektů.

Obecně lze říci, že pochybení nevznikala pouze z neznalosti příjemců, ale vznikala také na základě rozdílů mezi výklady jednotlivých zákonů, metodik a v některých oblastech také přílišnou složitostí jednotlivých pravidel. Ne vždy byla pochybení způsobena pouze vinou příjemců.

V tuto chvíli zbývá dořešit zhruba 2.000 nesrovnalostí. Toto číslo není konečné, s ohledem na fakt, že se nyní uzavírá zhruba 4.000 zjednodušených projektů, které byly realizovány v druhé půlce roku 2015. Celkové číslo nesrovnalostí také mohou ovlivnit rozhodnutí soudů, které nyní řeší nespokojenost příjemců s výsledky šetření nesrovnalosti po zasedání Pracovní skupiny pro nesrovnalosti. Řada příjemců dotace se rozhodla využít právo a žalovat ministerstvo za neoprávněné zadržetí finančních prostředků a tedy nevyplacení části dotace ve výši dané nesrovnalosti. Celkové statistiky týkající se počtu nesrovnalostí a příčin vzniku nesrovnalostí budou dostupné nejdříve na konci roku 2016.

S ohledem na výše uvedené je patrné, že se Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vždy snažilo pracovat na zlepšení řídicí dokumentace a snížení celkového počtu nesrovnalostí.

Ministerstvo si tyto poznatky přenáší i do nového programovacího období 2014 -2020, ve kterém je zodpovědné za Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání s alokací zhruba 75 miliard Kč. Řídící orgán OP VVV se snaží sjednotit výklady, metodiky, snížit administrativní zátěž pro žadatele i příjemce a taktéž v co nejvyšší míře implementovat do všech Rozhodnutí o poskytnutí dotace snížené sazby za porušení

pravidel. Důležitým krokem pro snížení celkového počtu nesrovnalostí je zrušení projektových účtů a tím odstranění případných nesrovnalostí v podobě mylných plateb. Ministerstvo také spolupracovalo na novele zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (zákon č. 25/2015 Sb.), kde je zakotveno, že poskytovatel dotace může příjemce vyzvat k nápravným opatřením a při jejich splnění se nebude jednat o podezření na porušení rozpočtové kázně. V rámci OP VVV jsou plánovány zjednodušené projekty ve výši jak 20 miliard Kč, u kterých je statisticky dokázána nejnižší chybovost.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BAJER P. a MATYÁŠ, J. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Eurospolečnosti. 2009. 978-80-254-4017-9.

BOHÁČKOVÁ, I. a HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

CHVOJKOVÁ, A. a KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, o.p.s. 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.

MAREK, D. a KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal. 2009. ISBN 978-80-87029-56-5.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost verze k 24. 9. 2014*.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Příručka pro nesrovnalosti*. Verze 10. Řídící orgán OP VK, 2015.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Publikace Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost Verze 8*. Řídící orgán OP VK, 2014.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Příručka pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost*. Verze 10. Řídící orgán OP VK, 2014.

PAVLÁK, Miroslav. *Lidské zdroje a fondy EU: Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s. 2006. ISBN 80-7357-139-0.

PŘICHYSTAL, A. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU, aneb, Jak uvařit dobrý projekt*. 1. vyd. Nymburk: Vega-L, 2008. ISBN 978-80-86757-94-0.

VILAMOVÁ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2005. ISBN 80-247-1194X.

TAUER, V. a kol. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádostí a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.

Seznam použitých internetových zdrojů

Co je OP VK? [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova [online]. [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-%28EAFRD>

Fondy EU 2014 - 2020 [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Informace o fondech EU [online]. [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Prezentace OP VK. [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>

Programy 2004 - 2006 [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006>

Programové období 2007 - 2013 [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů ze dne 27. června 2000 (rozpočtová pravidla). [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=218~2F2000&rpp=15#seznam>

SEZNAM ZKRATEK

CERA	Czech Education and Research Agency
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK	Evropská komise
EMFF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
FS	Fond soudržnosti
FÚ	Finanční úřad
GFŘ	Generální finanční ředitelství
IPn	Individuální projekt národní
IPo	Individuální projekt ostatní
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PO	Prioritní osa
PRK	Porušení rozpočtové kázně

PS	Pracovní skupina
ROP	Regionální operační program
SŠ	Střední škola
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách
ŽoP	Žádost o platbu

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v ČR v období 2007-2013	16
Tabulka 2: Projekty administrované odborem CERA, rozdělených dle prioritních os ..	33
Tabulka 3: Přehled hlášených nesrovnalostí rozdělených dle prioritních os	36
Tabulka 4: Počet nesrovnalostí rozdělených dle typu a počtu projektů	37
Tabulka 5: Přehled hlášených mylných plateb rozdělených dle prioritních os	39
Tabulka 6: Přehled hlášených nezpůsobilých výdajů rozdělených dle prioritních os	41
Tabulka 7: Přehled hlášených nezpůsobilých výdajů ve veřejných zakázkách rozdělených dle prioritních os	45
Tabulka 8: Přehled hlášených ostatních porušení rozpočtové kázně rozdělených dle prioritních os	48
Tabulka 9: Přehled nesrovnalostí rozdělených dle způsobu jejich zjištění	50
Tabulka 10: Přehled nesrovnalostí rozdělených podle stanoviska správce daně a podle počtu uzavřených/ neuzavřených případů.....	53

Seznam grafů

Graf 1: Podíl finančních prostředků z ESF na jednotlivé prioritní osy	29
Graf 2: Schéma předkládání žádostí o projekt.....	30
Graf 3: Podíl finančních prostředků na jednotlivé druhy nesrovnalostí	37
Graf 4: Podíly jednotlivých druhů nesrovnalostí	42

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martina Pořistková

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinované

Název práce: Nesrovnalosti v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 48

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 12

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 8

Vedoucí práce: Ing. Lucie Dušková